

Nr 307

Av herr **Hübnette** och herr **Nilsson, Yngve**, om statsbidrag till
forsknings- och försöksverksamhet för bekämpning av
flyghavre.

(Lika lydande med motion nr 404 i Andra kammaren)

Den utveckling mot ökad specialisering, som vårt jordbruk för närvarande undergår, medför att växtodlingen blir mera ensidig, vilket gynnar vissa ogräs och växtparasiter. Forskningen inom växtodlingsområdet ställs härigenom inför nya och svåra problem, vilka måste lösas, om den rationalisering som den ensidiga växtodlingen innebär skall ge jordbruket ökad lönsamhet.

Redan nu kan man se följderna av en ensidigare stråsädsodling i den fortgående kraftiga ökningen av flyghavre i vårt land. Flyghavre, som veterligen förekommit i vårt land i hundratals år utan att ha haft någon större ekonomisk betydelse, har på några få år ökat sin utbredning och frekvens så att den nu tillhör de mest förlustbringande ogräsen för vårt jordbruk.

Flyghavre förekommer rikligast i Uppland, Östergötland, västra Skåne, på Närkeslätten och på Gotland. Den förekommer alltså främst i våra bästa jordbruksbygder, vilket säkerligen sammanhänger med att vi där har de flesta kreaturssvaga eller kreaturslösa jordbruken med en stor del av åkerarealen upptagen av stråsädsodling, vilket ger flyghavren goda reproduceringsmöjligheter.

Genom sin stora konkurrensförmåga gentemot kulturväxterna kan flyghavren vid riklig förekomst verka i hög grad skördeänkande, och totalförlust av grödan är ingen ovanlighet.

På grund av att flyghavrekärnorna har lång gröningsvila och lång livsduglighet i marken kan inte flyghavre bekämpas effektivt med mindre än att en systematisk utrotningsskampanj tillgripes, där flyghavre hindras att föröka sig ända tills fröförrådet i marken är uttömt, vilket torde ta flera år i anspråk. Enstaka bekämpningsåtgärder, som helträda eller kortvarig vall, kan minska fröförrådet i marken men får ej varaktig effekt. Eftersom flyghavre har många egenskaper gemensamma med de vanliga stråsädesslagen är selektiv bekämpning svår att genomföra.

På gårdar inriktade på stråsädsodling kan emellertid flyghavren förorsaka stora förluster, som kan äventyra hela växtodlingens ekonomi. Om denna typ av växtodling skall förbli lönsam, är det därför av största vikt att effektiva bekämpningsmetoder ej blir för kostnadskrävande. Detta i

synnerhet som vårt svenska jordbruk genomgår en utveckling mot ett större antal kreaturslösa jordbruk, vilket lätt leder till en ännu snabbare ökning av flyghavreförekomst och avsevärda förluster. Exempel på att grödan fullständigt förstörts förekommer.

En beräkning av de kostnader flyghavren medför för det svenska jordbruket är mycket svår att genomföra. Inom ett begränsat område av Uppsala län uppgick avdragen på grund av flyghavre vid 1962 års spannmålsleveranser till ca 325 000 kr. Detta torde dock motsvara endast en del av de kostnader, som flyghavren förorsakade jordbruket i denna begränsade del av vårt land. Då flyghavren dessutom är på stark frammarsch kommer kostnaderna att undan för undan stiga, om inte effektiva motåtgärder vidtages.

Med tanke på problemets allvarliga karaktär är det nödvändigt att forsknings- och försöksverksamheten på detta område ges betydligt ökade resurser. Dessa bör utnyttjas för forsknings- och försöksverksamhet avseende växtföljdsundersökningar, studium av olika grödors konkurrensförmåga, flyghavrens spridnings- och gröningsbiologi, flyghavrekärnornas livsduglighet i marken samt mekaniska och kemiska bekämpningsåtgärder.

Med hänsyn härtill vill vi föreslå att 100 000 kronor anslås till angivna forsknings- och försöksverksamhet. Anslaget bör fördelas lika mellan jordbrukets forskningsråd och jordbrukets upplysningsnämnd.

Med hänvisning till vad som sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att till *Lantbruksstyrelsen*:
Omkostnader för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag
 av 726 000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1964

Gunnar Hübinette

N. Yngve Nilsson